

Věc: Stanovisko k návrhu Programu veřejných zakázek obranného aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací Ministerstva obrany

Název programu: **XX (907 060)** Zdokonalení – podpora rozvoje oblastí, ve kterých Ozbrojené složky budou obranným pilířem NATO a EU

Předkladatel programu: Ministerstvo obrany ČR

Doba trvání programu: Doba trvání programu je stanovena na roky 2024 až 2030, tj. 7 let.

Datum zpracování posudku: 5. 3. 2023

Autor posudku: prof. Ing. Václav Přenosil, CSc.

Instituce: Fakulta informatiky, Masarykova univerzita

Adresa: Botanická 68a, Brno 602 00

Tel.: 549 496 236

E-mail: prenosil@fi.muni.cz

Charakter programu

Předložený program je programem veřejné zakázky ve výzkumu přednostně orientovaného do oblasti aplikovaného výzkumu. Vychází z koncepčních a strategických dokumentů České republiky v oblasti výzkumu, vývoje a inovací a z vizí NATO a EU v oblasti nové generace technologií, přičemž je jednoznačně orientován na zajištění obranyschopnosti a bezpečnosti státu. Zvláštností programu jsou limitované možnosti zveřejňování výsledků.

Program se nepřekrývá s jiným programem MO. Vzhledem ke své orientaci na zakázky podporující potřeby rezortu Ministerstva obrany a ozbrojených sil České republiky ani s jinými programy poskytovatelů účelové podpory v ČR

Specifikem projektu je, že témata projektů zadává uživatel (součást ozbrojených sil), s cílem zvýšit a zkvalitnit své schopnosti.

V programu je jednoznačně definován, že uživatel výsledků je zapojen do průběhu řešení a že výsledek přebírá a dohlíží na očekávané přínosy.

Zaměření a poslání programu

Program je zaměřen na vytváření předpokladů pro plnění aktuálních a v budoucnosti očekávaných požadavků Ministerstva obrany a ozbrojených sil, především s ohledem na zásadní bezpečnostní změnu ve světové bezpečnostní situaci. Důraz je kladen na podporu schopností společné alianční obrany jak v národním, tak mezinárodním měřítku.

V programu jsou definovány podmínky pro zapojení univerzitního a veřejného výzkumného sektoru, což umožní dlouhodobou výzkumnou podporu obranného systému ČR.

Synergie s jinými programy VaVaI

Program jednoznačně definuje jedinečné potřeby rozvoje schopností Armády České republiky, které se nepřekrývají s programy ostatních národních poskytovatelů. Některá témata a výsledky mohou však mít duální využití v ostatních složkách ozbrojených sil nebo i v civilním životě.

Definice cílů programu

Cíle program vyplývají z ustanovení koncepčních dokumentů Ministerstva obrany, kde jsou konkretizovány požadavky na rozvoj schopností Armády České republiky. Jedná se především o dokumenty „Koncepce výstavby AČR 2030“ a připravovaný dokument „Koncepce obranného aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na období 2023 až 2028“, který navazuje na dokument „Koncepce obranného aplikovaného výzkumu, vývoje a inovací na období 2016 až 2022“. Dále program rozvíjí cíle uvedené v dokumentu „Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací v dílčí oblasti kapitoly 3.6.4 - Obrana, obranyschopnost a nasazení ozbrojených sil ČR“.

Cíle programu jsou v souladu s cíli a zaměřením „Inovační strategie ČR“, s cíli „Národní výzkumné a inovační strategie pro chytrou specializaci ČR“, s dokumentem „Teze Hospodářské strategie ČR a strategiemi zaměřenými na rozvoj konkrétních přelomových technologických oblastí. Svým zaměřením vychází z vizí NATO a EU „Emerging & Disruptive Technologies“.

Cílem Programu je rozvíjet v materiální i nemateriální oblasti organizační celky Ministerstva obrany a schopnosti ozbrojených sil České republiky nezbytných k zajištění obrany země a politicko-vojenských ambicí ČR na národní úrovni a ve vztazích k NATO a EU, a to všestrannou podporou plné bojeschopnosti Armády České republiky.

Dílčí cíle programu zahrnují nejdůležitější potřeby Armády České republiky. V programu jsou definovány tyto základní oblasti:

- rozvoj obranné politiky státu, podpora velení a řízení v proměnlivém bezpečnostním a operačním prostředí a role OS ve společnosti,
- vývoj nových zbraňových a obranných systémů,
- účinná ochrana sil a prostředků,
- příprava personálu,
- přeprava, udržitelnost sil a efektivní působení sil,
- zdravotnické zabezpečení,
- rozvoj systémů velení a řízení, komunikačních a informačních systémů a kybernetické obrany.

Odůvodnění programu a porovnání stavu v ČR a v zahraničí

Program je koncipován na základě aktuálních a předpokládaných požadavků souvisejících se zásadní změnou bezpečnostní situace v celosvětovém měřítku. Roste agresivita autoritářských režimů v řadě států, což klade podstatně vyšší nároky na schopnosti Armády České republiky jak na obranu státu, tak především na schopnosti plnohodnotně plnit úkoly a závazky v rámci uskupení NATO a EU. Program je tak v souladu cíli a úkoly NATO a EU, přičemž vychází z poznatků a závěrů řady mezinárodních iniciativ (např. Science and Technology Organisation of the NATO) souvisejících s identifikací nastupujících a přelomových technologií uvedených v dokumentu „Emerging & Disruptive Technologies“.

Odůvodnění posuzovaného programu podrobně vystihuje a popisuje reálné možnosti Armády České republiky v mezinárodním kontextu, je vyvážené a přiměřeně se vyrovnává se známými riziky.

Uznané náklady

V programu jsou jednoznačně uvedeny podmínky čerpání přidělených finančních prostředků vycházející ze Zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací zákona č. 130/2002 Sb. Veškeré uznané náklady projektu tedy budou vynaloženy na činnosti přímo související s realizací projektu a podle programu musí být přiřazeny konkrétním kategoriím VaVaI.

Příjemci podpory a způsobilost uchazečů o podporu

Program připouští, že příjemci podpory projektů a další účastníci projektů mohou být všechny subjekty vyhovující zákonu 130/2002 Sb. včetně povinnosti prokázat splnění podmínek kvalifikace na všechny tyto dodavatele.

Výběr a realizace projektů

V Programu je jednoznačně uvedeno, že výběr a realizace projektů se bude řídit pravidly stanovenými RMO č. 34/2011 Věstníku. Je zřejmé, že se budou realizovat projekty, jejichž uplatnění bude z hlediska potřeb rozvoje schopností Armády České republiky nejpřínosnější a budou vycházet ze znalostí aktuálních potřeb uživatelů v resortu Ministerstva obrany.

Celkové výdaje na program:

Program deklaruje rozvržení celkových výdajů na období trvání programu v souladu s předpokládaným postupným zadáváním jednotlivých projektů v oblasti obranného VaVaI.

Na základě stávajících a předpokládaných podmínek mohou konstatovat, že celkové výdaje jsou vyvážené a odpovídají očekávaným cílům programu.

Průběžné hodnocení řešení projektů, vyhodnocení programu

Program definuje způsob monitorování průběhu a hodnocení programu. Zavádí prvky řídicího procesu s definovanými měřitelnými parametry. Jedná se o:

- aspekty administrace,
- hodnocení řešení projektů a jejich výsledků,
- dopady a hodnocení účelnosti včetně zpětné vazby.

Je deklarováno, že uplatnění dílčích kritérií hodnocení je orientováno jak na ověření naplnění cílů programu, tak i na všestranný rozvoj organizačních celků Ministerstva obrany v materiální i nemateriální oblasti a všestranný rozvoj schopností Armády České republiky implementací moderních postupů, materiálů a technologií.

Jednotlivé parametry poskytnou podklady pro hodnocení naplnění cílů programu a pro kvantitativní hodnocení úspěšnosti programu.

Systém hodnocení vyjadřuje cíle a zaměření programu a umožní účinně posuzovat naplňování cílů programu. Návrh programu odkazuje na dobře propracované, v resortu MO dlouhodobě zavedené postupy, pro monitorování a hodnocení dosažených výsledků v průběhu i po skončení implementace programu.

Rizika

V programu jsou uvedena potenciální rizika ohrožující plnění vytčených cílů a také reakce na jejich výskyt včetně postupů jejich eliminace na plnění cílů programu. Reakce Ministerstva obrany na identifikovaná rizika a rizikové faktory jsou uvedena v rozkazech Ministerstva obrany a mechanismy jejich omezení případně eliminace vychází z „Koncepce výstavby AČR 2030“.

Závěr

Navržený program vychází ze zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 130/2002 Sb.“) a zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 134/2016 Sb.“) a je plně v souladu s rozkazy ministra obrany a ostatními souvisejícími vnitřními předpisy.

Rovněž navržený program akceptuje základní ustanovení schválených koncepčních dokumentů České republiky, Ministerstva obrany a aliančních partnerů.

Návrh programu považuji za dobře zpracovaný a vedoucí k úspěšné realizaci projektů s vysokým aplikačním potenciálem. Je přínosné, že návrh programu může posílit novou spolupráci výzkumných kapacit zaměřených na obranný výzkumu.

prof. Ing. Václav Přenosil, CSc.